

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny II Wydział Karny w Rzeszowie

na posiedzeniu w składzie :

Przewodniczący:	SSA Zbigniew Różański (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Anna Łuksik

po rozpoznaniu sprawy ukaranego **R. K. (1)**

z powodu zażalenia obrońcy ukaranego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 19 listopada 2012 r. sygn. akt II Ko 365/11

o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania w sprawie o wykroczenie

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z 109 § 2 k.p.o.w. i art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 119 k.p.o.w.

postanawia:

I. ***utrzymać*** w mocy zaskarżone postanowienie,

II. ***zwolnić*** ukaranego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, wydatkami zaś obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie oddalił wniosek R. K. (1) o wznowienie postępowania zakończony prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Łańcucie z dnia 29 stycznia 2010 r., sygn. akt II W 1502/09, zwolnił go od kosztów sądowych związanych z wnioskiem o wznowienie postępowania oraz zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata J. S. kwotę 442,80 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył obrońca ukaranego, w którym podniósł zarzut obrazy przepisów prawa procesowego, mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia tj.:

- art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. przez wyrażenie nieuzasadnionego poglądu, że R. K. (1) przypisanego mu wykroczenia dokonał mając w znacznym stopniu ograniczoną poczytalność, podczas gdy opinie zalegające w sprawie są sprzeczne,

- art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. przez wyrażenie niezasadnego poglądu, że jedynie ujawnienie okoliczności o charakterze obligatoryjnym stanowi podstawę do wznowienia postępowania.

Podnosząc te zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie obrońcy ukaranego nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy podkreślić, iż do wznowienia postępowania może dojść tylko wtedy, gdy wnioskodawca wykaże duży stopień prawdopodobieństwa błędności poprzedniego orzeczenia, a więc w wiarygodny sposób podważy prawidłowość przyjętych tamże ustaleń, wykazując przy tym, że orzeczenie to było oczywiście nietrafne.

Powołana przez wnioskodawcę podstawa wznowienia, określona w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi wtedy, gdy po wydaniu prawomocnego orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznanе przedtem sądowi wskazujące na zaistnienie okoliczności wymienionych w lit. a), b), i c), a zatem musi z nich wynikać wniosek o zaistnieniu określonej „pomyłki sądowej”.

Okoliczności wskazane przez wnioskodawcę, a dotyczące niepoczytalności ukaranego w chwili czynu z uwagi na upośledzenie umysłowe, o którym świadczy fakt jego całkowitego ubezwłasnowolnienia na mocy postanowienia Sądu Wojewódzkiego w Rzeszowie z dnia 6 listopada 1996 r., sygn.. akt I Ns 96/96, nie przesądzają jednak o tym, iż ukarany istotnie działał w warunkach braku poczytalności.

O nowości faktu lub dowodu odnoszącego się do kwestii poczytalności oskarżonego (obwinionego) w okresie objętym zarzutami, można by mówić wyłącznie wówczas, gdyby po prawomocnym orzeczeniu kończącym postępowanie sądowe ujawniły się okoliczności nieznanе przedtem sądom orzekającym, wskazujące na to, że oskarżony (obwiniony) jest chory psychicznie lub niedorozwinięty umysłowo albo też występują u niego innego rodzaju zaburzenia w sferze psychiki. Jednak i w takim wypadku, a nawet w razie stwierdzenia w innym toczącym się później postępowaniu, że oskarżony (obwiniony) działał w warunkach zniesionej lub ograniczonej poczytalności, nie wchodzi w grę automatyczne, jak by to wynikało z twierdzeń obrońcy, wznowienie postępowania, lecz konieczne byłoby, co najwyżej, dokonanie wcześniej - na podstawie art. 546 k.p.k. - określonych czynności sprawdzających.

W toku niniejszej sprawy Sąd Okręgowy uzyskując informację, iż wnioskodawca został całkowicie ubezwłasnowolniony z powodu niedorozwoju umysłowego uznał za konieczne zasięgnięcie opinii biegłych psychiatrów celem ustalenia czy w czasie popełnienia czynu mógł rozpoznać jego znaczenie i pokierować swoim postępowaniem, czy też jego poczytalność była ograniczona lub zniesiona.

W opinii z dnia 20 października 2011 r. biegli psychiatrzy i psycholog stwierdzili, że ukarany nie jest chory psychicznie. Rozpoznano u niego natomiast organiczne zaburzenia osobowości oraz upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, a w chwili czynu nie miał zniesionej ani też w znacznym stopniu ograniczonej zdolności do jego rozumienia, jak i pokierowania swoim postępowaniem.

Kwestionując wnioski tejże opinii obrońca ukaranego powołał się na treść opinii biegłych psychiatrów i psychologa z dnia 15 listopada 2011 r. wydanej w toku postępowania o uchylenie ubezwłasnowolnienia, toczącego się przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie, sygn. akt I Ns 167/11, w której wskazano, że R. K. (1) „nie jest zdolny do świadomego i swobodnego wyrażania woli i zawiadywania swoim postępowaniem oraz czynnościami prawnymi”.

Przeprowadzona przez Sąd konfrontacja biegłych doprowadziła Sąd Okręgowy do decyzji o powołaniu opinii zespołu biegłych celem ustalenia poczytalności ukaranego w chwili czynu.

W opinii z dnia 3 października 2012 r. biegli psychiatrzy rozpoznali u R. K. (2) organiczne zaburzenia osobowości z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim i uzależnieniem alkoholu, a w odniesieniu do zarzucanego czynu miał w znacznym stopniu ograniczoną zdolność rozpoznania jego znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem.

Treść tej opinii, jak i zawarte w niej wnioski nie budzą wątpliwości. Ewentualne rozbieżności pomiędzy opinią biegłych lekarzy psychiatrów z dnia 3 października 2012 r., a opinią biegłych w sprawie o uchylenie ubezwłasnowolnienia, na które wskazuje skarżący, wynikają z faktu, iż inne są cele każdego z tych postępowań. W obu tych opiniach wskazano

jednak, iż R. K. (1) wykazuje organiczne zaburzenia osobowości z deficytem intelektualnym na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim oraz Zespół (...) z psychodegradacją.

Odnosząc się do zarzutu obrazy art. 540 § 1 pkt 2 b k.p.k. stwierdzić należy, że wznowienie postępowania w oparciu o treść tegoż przepisu może mieć miejsce wyłącznie w sytuacji ujawnienia się okoliczności „zobowiązujących sąd do nadzwyczajnego złagodzenia kary”, a więc o charakterze obligatoryjnym. Nie mieszczą się w tym sytuacji stwarzające jedynie możliwość nadzwyczajnego złagodzenia kary (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2010 r., V KO 82/09, Biul. PK 2010/2/33-35).

Skoro zaś w realiach niniejszej sprawy istnieją podstawy, w oparciu o opinię biegłych, do przyjęcia, że ukarany miał jedynie ograniczoną w znacznym stopniu poczytalność, która to okoliczność daje jedynie możliwość, a nie obliguje sądu do zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary, to tym samym brak było podstaw do wznowienia postępowania w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny, nie znajdując podstaw do zmiany zaskarżonego postanowienia, orzekł jak na wstępie.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono z uwzględnieniem aktualnej sytuacji majątkowej ukaranego.